

KOCĒNU NOVADA DOME
KOCĒNU NOVADA BĀRIŅTIESA

Iestādes adrese: Alejas iela 8, Kocēni, Kocēnu pagasts, Kocēnu novads, LV-4220,
Tālrunis: 27891660, e-pasts: barintiesa@kocenunovads.lv

Kocēnu novada Kocēnu pagastā

Pārskata ziņojums par Kocēnu novada bāriņtiesas darbību 2018.gadā.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskatu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.

Bāriņtiesu likums nosaka, ka tā savā darbībā pamatojas uz normatīviem aktiem, un, risinot jautājumus savas kompetences ietvaros, vadās no bērna vai aizgādībā esošas personas tiesību interešu prioritāra aizsardzības principa. Bāriņtiesa pieņem lēmumus bērna vai aizgādībā esošas personas interesēs, pieprasa vajadzīgo informāciju, veic pienākumus aizbildnības un aizgādības uzraudzībā, sniedz tiesā prasības pieteikumus bērna vai aizgādībā esošas personas interesēs, kā arī sadarbojas ar valsts un pašvaldību institūcijām, lai veiktu savus uzdevumus.

Kocēnu novada teritorijā nav notāra, tāpēc papildus jau minētajiem uzdevumiem, bāriņtiesa, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 2.panta otrajā daļā noteiktajam un Civillikumā noteiktajos gadījumos sniedz iedzīvotājiem palīdzību mantojuma lietu kārtošā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus Bāriņtiesu likuma 61.pantā norādītos uzdevumus.

Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteikts, ka bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Par pieņemtajiem lēmumiem.

2018.gadā bāriņtiesa pieņēmusi 47 lēmumus.

Par aizgādības tiesību pārtraukšanu, atjaunošanu	10 (no tiem divi vienpersoniskie lēmumi)
Par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	0
Par aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, (t.sk. vienpersoniskie lēmumi)	9 (4)
Par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu	6
Par aizbildņa atlaišanu no pienākumu pildīšanas	4
Par personas atbilstību aizbildņa pienākumu pildīšanai	1
Par bērnu ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu audžuģimenē	10
Par audžuģimenes statusa izbeigšanu	2
Par bērna ievietošanu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā	0
Par personu atzīšanu par adoptētājiem	0
Par bērnu nodošanu adoptētāju aprūpē, par bērnu adopciju	2
Par piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai	0
Par bērnu nodošanu aprūpē citai personai	1
Par mantas pārvaldību	2

Atzinums par piemērotību aizgādņa pienākumu pildīšanai	1
Par aizgādņa atbrīvošanu no pienākumu pildīšanas	1
Par aizgādņa pilnvaru apjoma noteikšanu	
Par mantojuma aizgādņa iecelšanu/atbrīvošanu	3
Par atzinumu sniegšanu tiesai lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām	2
Par sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksu pārtraukšanu/piešķiršanu.	1
Par atļauju bērnam šķērsot Latvijas Republikas robežu	1
Par atļauju ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem ciemoties pie vecākiem vai radniekiem	1
Citi lēmumi	

Par bērnu aizgādības tiesībām.

Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmajai prim daļai Bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzīšana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērt bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus, un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes.

Bērna aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bāriņtiesa konstatē kādu no Latvijas Republikas Civillikuma 203.pantā un Bāriņtiesu likuma 22.pantā norādītajiem apstākļiem un atzīst, ka:

- 1) ir faktiski šķēršļi, kas liedz vecākam iespēju aprūpēt bērnu;
- 2) bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāka apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ);
- 3) vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību;
- 4) vecāks ir devis piekrišanu bērna adopcijai, izņemot gadījumu, kad viņš kā laulātais ir devis piekrišanu tam, ka bērnu adoptē otrs laulātais;
- 5) konstatēta vecāka vardarbība pret bērnu vai ir pamatotas aizdomas par vecāka vardarbību pret bērnu.

2018.gadā ar bāriņtiesas lēmumu aizgādības tiesības pārtrauktas sešām personām. Minēto personu aizgādībā bija deviņi bērni.

Gadījumos, kad vecākiem tiek pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, bāriņtiesa informē Kocēnu novada domes Sociālo dienestu, lai, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 39.panta pirmajai daļai un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 27.panta piektajai daļai, uzsāktu sadarbību un sekmētu bērnu atgriešanos ģimenē.

Atbilstoši likumam, vecākiem tiek dots gads laika, lai pierādītu, ka viņi spēj mainīt ierasto dzīvesveidu un viņu dzīves primārais mērķis būtu bērna atgriešanās ģimenē. Aizgādības tiesību atņemšanu vienam vai abiem vecākiem kā galējo līdzekli piemēro tiesa.

Pēc bērna ievietošanas audžuģimenē vecāki tiek informēti par pienākumu maksāt par bērnam sniegto ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu. Pieredze liecina, ka gadījumos, kad vecāki šo ar likumu noteikto pienākumu apzinīgi pilda, viņi veic arī citus līdzdarbības pasākumus, un ir visi priekšnoteikumi, lai bērni varētu atgriezties ģimenē.

Par bērnu ārpusģimenes aprūpi.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 32.pantā noteikts, ka ārpusģimenes aprūpes mērķis ir radīt bērnam aizsargātības sajūtu, nodrošināt apstākļus viņa attīstībai un labklājībai.

Ja tiek pieņemts lēmums par bērna šķiršanu no ģimenes, bāriņtiesa primāri izskata iespējas bērnam nodibināt aizbildnību vai ievietot bērnu audžuģimenē. Tikai tajos gadījumos, kad nav iespējams nodrošināt ārpusģimenes aprūpi pie aizbildņa vai audžuģimenē, bāriņtiesa lemj par bērna ievietošanu institūcijā.

2018.gada 31.decembrī ārpusģimenes aprūpē atradās 29 Kocēnu novada bērni.

12- aizbildnībā

15- audžuģimenē

2- institūcijā.

Ir pieaudzis audžuģimenē ievietoto un aizbildnībā nodoto bērnu skaits. Tas saistīts ar gadījumiem, kad no vienas ģimenes tiek izņemti vairāki bērni (vienā gadījumā četri, divas reizes trīs)

Ģimenei vistuvākā ārpusģimenes aprūpes forma ir **aizbildnība**. Par aizbildņiem visbiežāk tiek iecelti vecvecāki vai citi tuvi radnieki, retāk- cita persona. Aizbildnis aizvieto savam aizbilstamajam vecākus, atbalsta bērnu, gādā par viņa audzināšanu, kā arī pārstāv bērna personiskās un mantiskās intereses.

Audžuģimene ir ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kurš uz laiku vai pastāvīgi šķirts no ģimenes vai kura palikšana ģimenē nav bērna interesēs. Audžuģimenes pienākums ir nodrošināt bērnam viņa vecumam un veselības stāvoklim atbilstošus sadzīves apstākļus un aprūpi. Bērnu audžuģimenē ievieto uz laiku, kamēr viņš var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, līdz bērna adopcijai vai aizbildnības nodibināšanai.

Kocēnu novadā 2018.gada 31.decembrī audžuģimenes pienākumus pilda trīs audžuģimenes, tajās ievietoti bērni no citiem novadiem. Divpadsmit Kocēnu novada bērni, vecumā no diviem līdz piecpadsmit gadiem, ievietoti audžuģimenēs citu novadu teritorijās.

Viens bērns ievietots Kokneses novada domes Ģimenes atbalsta centrā "Dzeguzīte". Viens bērns, kam konstatētas būtiskas veselības problēmas, saņem pakalpojumu Valsts Sociālās aprūpes centrā.

Ik mēnesi par katru audžuģimenē ievietotu bērnu (vecumā no 7gadiem līdz 18) pašvaldība maksā EUR 258, par bērnu līdz septiņu gadu vecumam- EUR 215. Ja bērns tiek nodots aizbildnībā, pašvaldība nekādus maksājumus neveic. Par katru institūcijā ievietotu bērnu pašvaldība maksā EUR 775.

Par bērnu adopciju.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 31.panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka adopcija tiek atbalstīta, lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi, bez vecāku gādības palikušiem bērniem nodrošinātu stabilu un harmonisku dzīves vidi.

2018.gadā bāriņtiesā saņemti divi iesniegumi, kuros personas izteikušas vēlmi adoptēt bērnu. Bāriņtiesa četras (divas ģimenes) personas atzinusi par adoptētājiem.

Par aizgādības lietām.

Aizgādību nodibina pilngadīgai personai, kurai ir ierobežota rīcībspēja. Civillikumā noteikts, ka personas, kurai ir garīga rakstura vai citi veselības traucējumi, rīcībspēju var ierobežot, ja tas nepieciešams šīs personas interesēs un ir vienīgais veids, kā tās aizsargāt. Civillikuma 355. pantā noteikts, ka aizgādņus pār pilngadīgajiem pēc tiesas sprieduma ieceļ attiecīgā bāriņtiesa

2018.gada 31.decembrī Bāriņtiesas pārraudzībā bija 11 lietas par aizgādībā esošām personām.

Apliecinājuma izdarīšana un citu uzdevumu pildīšana

Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 2.panta otrajā daļā noteiktajam, bāriņtiesa Civillikumā noteiktajos gadījumos sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošanā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus šā likuma 61.pantā norādītos uzdevumus, ja šajos novados nav notāra.

Bāriņtiesu likuma 61.panta otrajā daļā noteikts, ka Bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam.

Bāriņtiesa Kocēnu novada darbības teritorijā veic šādus uzdevumus:

1) apliecina darījumu, ja to slēdz attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā savu dzīvesvietu deklarējušie iedzīvotāji savstarpēji un ar citām personām un darījuma summa nepārsniedz 8537 euro;

2) apliecina līdzmantinieku un kopīpašnieku vienošanos par mantojuma vai kopīpašuma sadali (neatkarīgi no īpašuma vērtības), ja sadalāmā manta vai tās daļa atrodas attiecīgās bāriņtiesas

darbības teritorijā;

3) ieraksta testamentu grāmatā to iedzīvotāju testamentus, kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā, pieņem glabāšanā šo iedzīvotāju privātos testamentus (neatkarīgi no novēlētās mantas vērtības), kā arī pieņem bāriņtiesai glabāšanā nodoto testamentu atsaukumus (neatkarīgi no testatora dzīvesvietas);

4) apliecina to iedzīvotāju pilnvaras (izņemot universālpilnvaras), kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā, un pieņem šo iedzīvotāju pilnvaru atsaukumus;

5) apliecina uz dokumentiem to iedzīvotāju paraksta īstumu, kuru deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;

6) apliecina tāda dokumenta noraksta, kopijas vai izraksta pareizību, kurš attiecas uz konkrēto personu;

7) pēc līdzēju iesnieguma saņemšanas izsniedz paziņojumu par līguma grozīšanu vai uzteikšanu līdzēju pretējām pusēm, ja to deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;

8) apliecina parakstus uz nostiprinājuma lūguma zemesgrāmatai ([Zemesgrāmatu likuma 60.pants](#)), ja viens no lūdzējiem ir deklarējis savu dzīvesvietu attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā;

9) sagatavo dokumentu projektus.

Valsts nodevas par bāriņtiesas pakalpojumiem ieskaita pašvaldības budžetā. Bāriņtiesa iekasē šādas valsts nodevas:

1) par darījuma akta projekta sagatavošanu — 11,38 euro;

2) par darījuma apliecināšanu — 7,11 euro;

3) par testamenta sastādīšanu vai atsaukšanu — 18,50 euro;

4) par testamenta pieņemšanu glabāšanā — 34,15 euro;

5) par pilnvaras sagatavošanu — 4,27 euro;

6) par pilnvaras apliecināšanu — 2,85 euro;

7) par paraksta apliecināšanu — 2,85 euro;

8) par apliecinājumu un citu darbību reģistra izraksta sastādīšanu un izsniegšanu — 1,42 euro (par katru lappusi);

9) par noraksta vai izraksta sastādīšanu — 1,42 euro (par katru lappusi);

10) par noraksta, izraksta vai kopijas apliecināšanu — 0,43 euro (par katru lappusi);

11) par paziņojuma izsniegšanu — 4,27 euro;

12) par apliecības izsniegšanu par izsniegto paziņojumu — 4,27 euro;

13) par nostiprinājuma lūguma sastādīšanu — 7,11 euro;

14) par paraksta apliecināšanu uz nostiprinājuma lūguma — 4,27 euro;

15) par mantojuma saraksta sastādīšanu — 48,38 euro;

16) par cita veida dokumentu sastādīšanu — 4,27 euro (par katru lappusi).

2018.gadā Kocēnu novada teritorijā bāriņtiesa veikusi 297 notariālas darbības, 59 gadījumos notariālais apliecinājums, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 75.pantā noteiktajam, iedzīvotāja slimības vai cita iemesla dēļ, veikts dzīvesvietā.

Kocēnu novada bāriņtiesas
priekšsēdētāja

D.Jukāma